

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยประกอบด้วยสถาบันหลัก 3 สถาบัน คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ทั้ง 3 สถาบัน ต่างก็ทำหน้าที่แตกต่างกันออกไป แต่เมื่อรวมแล้วทั้ง 3 สถาบันเป็นศูนย์รวมของคนไทย ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นหลักที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการพัฒนาจิตใจ และการพัฒนาสังคมไทยตลอดมา โดยมีส่วนช่วยในการกลม่อเกล่าจิตใจ และการพัฒนาให้สอดคล้องตามลักษณะนิสัยของคนไทย ตลอดจนการให้บริการตามความจำเป็นและตามความต้องการของประชาชน อีกทั้งมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาทางสังคมตลอดมา (ทินพันธ์ นาคะตะ. 2543 : 1) เนื่องจากวัดได้แบ่งเบาภาระในการให้บริการด้านต่าง ๆ ของรัฐหลายประการ รวมถึงการแบ่งเบาภาระของสถาบันครอบครัวได้ในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน ทั้งนี้จากจำนวนของวัดในประเทศไทยที่มีมากถึง 3 หมื่นกว่าแห่ง ซึ่งนับเป็นจำนวนที่มากพอที่จะให้ความช่วยเหลือหรือแบ่งเบาภาระของครอบครัวในการอบรมสั่งสอนรวมไปถึงให้การช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ทั้งยังก่อให้เกิดรากฐานสำคัญของศิลปวัฒนธรรม จรรยา และศีลธรรมของคนไทยและเป็นสื่อกลางชักนำให้ประชาชนทั้งหลายเข้าถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยมีวัดเป็นสถาบันและสัญลักษณ์ วัดจึงมีบทบาทที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนไทยเป็นอย่างมาก (พิน คอกบัว. 2541 : 89-91)

ในประเทศไทยชุมชนส่วนใหญ่มีหมู่บ้านเป็นหน่วยหลักและมักมีวัดตั้งอยู่ใกล้หมู่บ้าน วัดจึงเป็นศูนย์กลางสำหรับการสมาคมหรือการดำเนินชีวิตทางสังคม และศูนย์กลางของวัฒนธรรม โดยเฉพาะชีวิตในชนบทจะดำเนินรอบ ๆ วัด เพราะประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง วัดจึงเป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนาที่อยู่เหนือจิตใจของชาวไทยและนับได้ว่าวัดเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดรองจากครอบครัว (ทินพันธ์ นาคะตะ. 2543 : 2) ถึงแม้ว่าสังคมไทยจะเจริญขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อศาสนาในด้านของศีลธรรม ส่งผลให้ความเชื่อทางศาสนาของคนลดน้อยลงไปเพราะวิทยาการสมัยใหม่และค่านิยม รวมถึงวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามา แต่สถานะบทบาทของภิกษุสงฆ์นั้นยังคงดำเนินไปตามรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้นไม่เปลี่ยนแปลงไป คือ การพัฒนาคุณภาพของพลเมืองโดยการเทศนาอบรมสั่งสอน การสงเคราะห์ประชาชน โดยให้การช่วยเหลือประกอบศาสนพิธีในงานทำบุญบำเพ็ญกุศล และการช่วยเหลือทางราชการ อาทิ

การให้ ที่ดินของวัดในการสร้างสาธารณสถานต่าง ๆ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ห้องสมุดหรือที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน หรือใช้เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์

จากรูปแบบหน้าที่ของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติต่อสังคมมีส่วนอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคม และประเทศชาติเนื่องจากพระสงฆ์เป็นผู้ได้รับการเคารพยกย่องให้มีเกียรติในสังคมในฐานะเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมโดยเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านศีลธรรมและจริยธรรม ในขณะเดียวกันพระสงฆ์ยังเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชน เป็นครูสอนหนังสือมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นที่ปรึกษา เป็นที่พึ่งทางใจ เป็นต้น โดยเฉพาะในด้านการศึกษาอบรม ในสมัยก่อนสถาบันพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันแห่งแรกที่ทำให้การศึกษาแก่คนไทย การศึกษาเริ่มต้นจากที่วัด โดยเฉพาะในด้านจริยธรรมแม้ในปัจจุบันความสำคัญในด้านนี้ก็ยังมีอยู่ ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมทำนุบำรุงการศึกษาศาสนาก็เพื่อให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ และเป็นสถาบันอบรมศีลธรรมอันดีงามให้แก่ประชาชน นอกจากนั้นแล้วคุณค่าของสถาบันศาสนาและพระสงฆ์มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาของไทยนับตั้งแต่โบราณมา วัดเป็นสถาบันแห่งเดียวที่ทำให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนไทยโดยส่วนรวม การศึกษาจะกระทำกันในโรงเรียนวัด โดยมีพระสงฆ์ผู้มีความรู้สูงกว่าชาวบ้านเป็นผู้จัดการศึกษาและเป็นครู เด็กและเยาวชนชายจะถูกส่งไปเป็นศิษย์วัดหรือเป็นสามเณรเพื่อเรียนหนังสือรวมทั้งการอบรมทางศีลธรรม และหลักธรรมของศาสนาทำให้เด็กและเยาวชนชายส่วนมากอ่านออกเขียนได้ และมีความรู้ในด้านของสังคมซึ่งถือว่าเป็นเกียรติของตนเองและครอบครัว แสดงให้เห็นว่าวัดเป็นที่พึ่งของประชาชนมาโดยตลอด ในด้านการจัดการศึกษาถ้ามองย้อนในอดีตคณะสงฆ์ได้มีส่วนช่วยเหลือให้เกิดการขยายการศึกษาตามหัวเมืองทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายที่ว่า “ให้พระภิกษุสงฆ์สั่งสอนกุลบุตรให้ตั้งอยู่ในธรรมปฏิบัติดีและมีความรู้” โดยที่พระภิกษุสงฆ์จะได้รับการขอร้องให้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของฝ่ายโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องการจัดโรงเรียนภายในวัด และรับหน้าที่เป็นครูเท่าที่พอจะทำได้ นับได้ว่าพระภิกษุสงฆ์ได้มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาในเรื่องการขาดแคลนครูได้ดีที่สุด พระสงฆ์จึงมีบทบาทสำคัญในการขยายการศึกษาตามหัวเมืองต่าง ๆ ของไทยในระยะแรก ๆ ซึ่งสอดคล้องกับประเพณีดั้งเดิมที่เด็กและเยาวชนได้อาศัยเรียนหนังสือกันอยู่ในวัด ใน พ.ศ. 2464 ได้มีพระราชบัญญัติประถมศึกษาใช้บังคับแก่เด็กอายุระหว่าง 7 – 14 ปี ให้เข้าเรียนโดยมีผลใช้บังคับทั่วประเทศเมื่อ พ.ศ. 2478 ในระหว่าง พ.ศ. 2464 ถึง พ.ศ. 2474 นั้นจำนวนนักเรียนได้เพิ่มขึ้นจาก 241,508 คน เป็น 788,846 คน ทำให้จำเป็นต้องมีการคิดแปลงศาลาวัดต่าง ๆ เป็นจำนวนพัน ๆ แห่งให้เป็นโรงเรียนประชาบาลขึ้นมา ในช่วงที่ขยายตัวของการศึกษาดังกล่าวพระสงฆ์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นผู้จัดการศึกษาและเป็นครูสอนหนังสือ (ทินพันธ์ นาคะตะ. 2543 : 8-9) ทั้งนี้ในปัจจุบันบทบาทของพระสงฆ์ในการศึกษา ได้แก่ 1) เปิดสอนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวัน

อาทิษฐ์ซึ่งมีอยู่ทั่วทุกจังหวัดของประเทศให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นมีความรู้คู่คุณธรรม 2) สอนวิชาศีลธรรมหรือวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อแบ่งเบาภาระของครูที่อาจไม่มีความชำนาญในเรื่องของศาสนา 3) พระจัดตั้งโรงเรียนและดำเนินการเองในรูปของโรงเรียนราษฎร์ที่รัฐให้เงินสนับสนุน เป็นโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสเข้ามาเรียน โดยเฉพาะพระสงฆ์และสามเณรผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากมีฐานะยากจนให้ได้รับการศึกษา (พระมหาสมทรง สิรินธโร และคณะ. 2525 : 43-44)

ปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหามากขึ้นตามสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในทั้งส่วนของเศรษฐกิจและสังคมที่บีบตัวรัดอย่างสูง เช่น ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งเด็กกำพร้า เด็กอนาถา เด็กเร่ร่อน นอกจากนี้ยังมีปัญหาบุตรนอกสมรสครอบครัวแตกแยก หย่าร้าง ปัญหาเด็กกระทำความผิดหรือประพฤติตนไม่เหมาะสม ปัญหาแรงงานเด็ก ปัญหาทางด้านจิตใจ ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนที่เสื่อมลง มีค่านิยมเกี่ยวกับสังคมที่ไม่ถูกต้อง คนหนุ่มสาวขาดการเตรียมตัวก่อนที่จะมีครอบครัว และมักจะไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรธิดาด้วยตนเอง ให้คนอื่นเลี้ยงดูแทน เช่น ปู่ย่า ตายาย หรือญาติ จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก ลดน้อยลง อันเป็นเหตุให้สถาบันทางครอบครัวเสื่อมลงเด็กประพฤติตัวไม่เหมาะสมในที่สุด การที่วัดให้การช่วยเหลือ ดูแล และให้การอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้จะทำให้อิทธิพลของพระพุทธศาสนาได้ซึมซาบเข้าไปในจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดและการประพฤติปฏิบัติของเด็กมากยิ่งขึ้น ทำให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์และสังคมให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ปัจจัยสำคัญข้างต้นเป็นสาเหตุให้ครอบครัวต่างนิยมส่งบุตรหลานไปเป็นศิษย์วัดกันมาก ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เด็กชายได้รับการอบรมสั่งสอนศีลธรรมซึ่งจะขัดเคล้าให้เด็กประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสที่มีผู้ปกครองยากจน ขาดคนอุปการะ กำพร้าบิดามารดา บางครอบครัวถึงกับส่งบุตรหลานไปเป็นศิษย์วัดก็เพื่อให้เด็กมีอาหารประจำวันรับประทานอาหาร และลดภาระของครอบครัว อีกทั้งเนื่องจากพระสงฆ์เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความชำนาญในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ช่างไม้ จักสาน และการเย็บยารักษาโรค ฯลฯ เด็กที่อาศัยภายในวัดจะได้รับการสอนวิชาชีพเหล่านี้จากพระสงฆ์ที่ตนอยู่ด้วย จึงนับได้ว่าสถาบันพระพุทธศาสนาได้มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ของสังคมได้มาก

สำหรับกลุ่มเด็กด้อยโอกาสปีการศึกษา 2550 มีทั้งสิ้น 1,906,528 คน ในจำนวนนี้อยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นเด็กยากจน รองลงมา ได้แก่ เด็กถูกทอดทิ้ง ชนกลุ่มน้อย ผลกระทบจากโรคเอดส์ ส่วนจำนวนเด็กพิการและกลุ่มเด็กพิเศษด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุดเช่นกัน โดยส่วนใหญ่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รองลงมา มีความบกพร่องทาง

สติปัญญา บกพร่องทางการมองเห็น บกพร่องทางการได้ยิน และบกพร่องทางร่างกาย สุขภาพตามลำดับ (ชวลีพร อร่ามเนตร. 2552 : 5)

เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสที่อาศัยอยู่ในวัดหรือศิษย์วัดนั้นนับิตามราคาเป็นจำนวนไม่น้อยจะถือกันว่าการส่งบุตรหลานไปเป็นศิษย์วัดชั่วระยะเวลาหนึ่งนั้นย่อมจะช่วยยกฐานะของเด็กและเยาวชนให้ดีขึ้น เด็กและเยาวชนจะได้รับการอบรมสั่งสอนและได้รับการขัดเกลาให้ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงามใน บางกรณีจะต้องเข้าร่วมพิธีทางศาสนากับพระสงฆ์สามเณรด้วยในฐานะที่พักอาศัยอยู่ในวัดและอยู่ในการปกครองดูแลของพระสงฆ์ภายในวัดอันจะทำให้เด็กและเยาวชนที่พักอยู่ในวัดเป็นคนดีมีคุณธรรมตามความมุ่งหมายของผู้ปกครองที่นำบุตรมาฝากกับพระสงฆ์ไว้ในวัด นอกจากนั้นแล้วมูลเหตุจูงใจที่ประชาชนส่งบุตรหลานของตนไปเป็นศิษย์วัดที่สำคัญ คือ 1) ครอบครัวไม่สามารถให้การดูแลหรือเลี้ยงดูได้ 2) ต้องการให้ไ้บุญ และ 3) ต้องการให้เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

แม้ว่าบทบาทของวัดจะลดน้อยลงไปกว่าเดิมในเรื่องการให้การศึกษา เพราะโรงเรียนได้แยกจากวัดแล้วก็ตาม แต่หน้าที่การให้ความสงเคราะห์ในเรื่องที่อยู่อาศัยแก่เด็กหรือเยาวชนที่มาศึกษาเล่าเรียนก็ยังมีอยู่ โดยเฉพาะเยาวชนจากส่วนภูมิภาค ซึ่งที่ผ่านมามูลค่าสำคัญที่มีชื่อเสียง และมีบทบาทในสังคมจำนวนไม่น้อยก็เริ่มต้นมาจากการใช้ชีวิตอยู่ในวัด โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้ให้ความอนุเคราะห์สำหรับบทบาทของวัด ที่เป็นองค์กรหนึ่งของสังคม ในการส่งเสริมให้ศิษย์วัดประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งในที่นี้หมายถึง การมีตำแหน่งหน้าที่การงาน มีอาชีพ มีฐานะมั่นคง หรือเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคมนั้น พบว่าการที่ศิษย์วัดได้อาศัยวัดเป็นที่พักอาศัยโดยไม่ต้องเสียค่าเช่า และวัดยังได้อนุเคราะห์เรื่องอาหารการกิน ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่จำเป็นบางส่วน ทำให้ลดภาระของพ่อแม่ผู้ปกครอง และเป็นการเพิ่มโอกาสในการศึกษาแก่ศิษย์วัด และจากการที่วัดเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ที่มีความสงบร่มเย็น ทำให้ศิษย์วัดมีสมาธิในการศึกษาทบทวนบทเรียนเพิ่มขึ้น อีกทั้งวัดยังมีพระภิกษุ ซึ่งเป็นผู้นำทางจิตใจและสติปัญญา ช่วยกล่อมเกลาจิตใจ อบรมศีลธรรม จรรยา และช่วยชี้แนะความประพฤติ ทำให้ศิษย์วัดมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา และมีมานะพยายาม (ศูนย์พิทักษ์พระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย. 2551 : ออนไลน์)

จากความสำคัญของปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนกลายเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคม ซึ่งสถาบันศาสนาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหานี้จึงได้มีการจัดส่งพระสงฆ์ที่มีความรู้ไปสอนตามโรงเรียนบ้าง จัดค่ายพุทธบุตรภายในวัด หรือรับเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสไว้ในความอุปการะ ซึ่งทำให้ผู้ศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาลักษณะต่าง ๆ ที่พระสงฆ์ได้ให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสที่อาศัยอยู่ในวัด ซึ่งในปัจจุบันจากการสำรวจของกรมการ

ศาสนามีศิษย์ทั่วประเทศประมาณ 39,667 คน (ศูนย์พิทักษ์พระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย. 2551 : ออนไลน์)

วัดตาลเจ็ดช่อ ตำบลตลาดกรวด อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นวัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย และมีเจ้าอาวาสเป็นผู้ดูแลวัดซึ่งมีงานแบ่งได้เป็น 2 ประการ คือ งานที่เป็นบทบาทที่ระบุตามกฎหมาย และบทบาทในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งทั้ง 2 ส่วนนี้มีความสัมพันธ์กันในหลายเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องของการสังฆมสังเคราะห์ประชาชน และการศึกษาสังเคราะห์ วัดตาลเจ็ดช่อเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างของจังหวัดอ่างทอง ปี พ.ศ. 2539 ได้รับเด็กกำพร้าและยากจนผู้ด้อยโอกาสทั่วทุกจังหวัด ให้มาอยู่ในการอุปการะ ส่วนมากจะเป็นเด็กชายเขาจากทางเหนือ ทำให้เด็กที่กำพร้าและยากจนผู้ด้อยโอกาสได้มีโอกาสได้รับการศึกษา โดยได้ทำการส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่พักอาศัยในวัด ให้ได้รับการศึกษาตามสมควรแก่ความรู้ และความต้องการ ปัจจุบันวัดตาลเจ็ดช่อมีจำนวนเด็กที่พักอาศัยอยู่ในวัด จำนวน 151 คน มีพระสงฆ์ที่ดูแลเด็ก จำนวน 15 รูป มีคนงาน 12 คน ในการดูแลเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสนั้น วัดจัดการดูแลเรื่อง การบริโภค ที่อยู่อาศัย สาธารณสุข การศึกษาเป็นสำคัญ โดยวัดเป็นผู้ดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายทั้งหมดจำนวนเด็กที่ทางวัดอุปถัมภ์ 100 คน แบ่งเป็นเด็กชาย 80 คน เด็กหญิง 20 คน ประกอบด้วย ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 40 คน ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 3-6 จำนวน 40 คน ระดับมัธยมศึกษา 1-3 จำนวน 18 คน และระดับ ปวช. จำนวน 2 คน

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าอาวาส มีหน้าที่ต้องดูแลวัด ดำเนินการบริหารจัดการตามบทบาททั้งสองประการข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความใกล้ชิดและมองเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการดำเนินงานสังฆมสังเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส และมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสังฆมสังเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสของวัดตาลเจ็ดช่อ ตำบลตลาดกรวด อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับนี้ ไปปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานสังฆมสังเคราะห์ของวัดให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับวัดในการดูแลผู้ด้อยโอกาสอย่างเหมาะสมในอนาคตยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดูแลให้ความช่วยเหลือสังฆมสังเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสของวัดตาลเจ็ดช่อ
2. เพื่อศึกษาความต้องการของเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสที่พักอาศัยในวัดตาลเจ็ดช่อ
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสังฆมสังเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสของวัดตาลเจ็ดช่อ

ขอบเขตในการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

หน่วยในการวิเคราะห์ครั้งนี้ คือ การดำเนินงานดูแลให้ความช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์ เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสที่พักอาศัยอยู่ในวัดตาลเจ็ดช่อ ตำบลตลาดกรวด อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

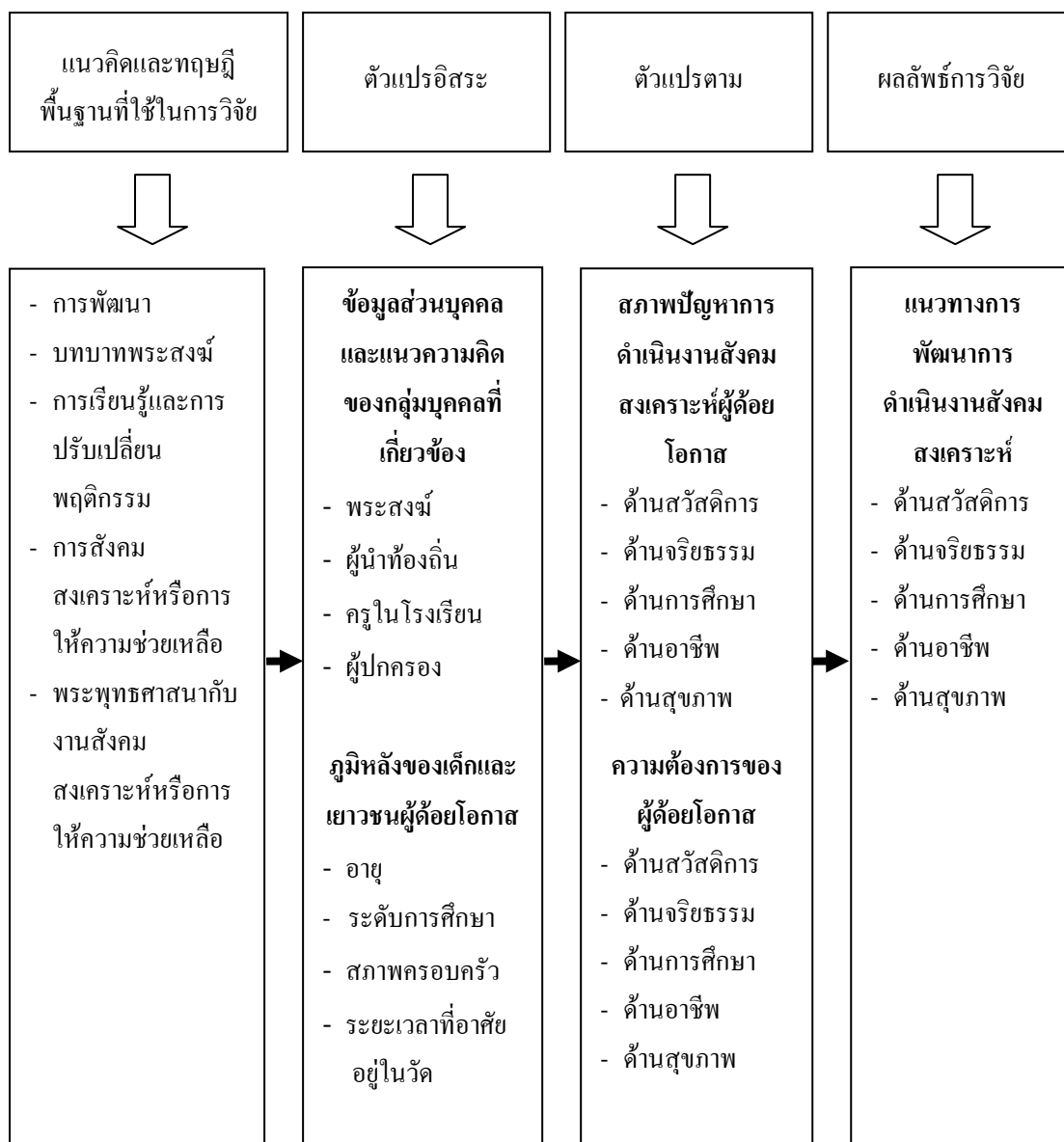
2. ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส จำนวน 151 คน พระ 7 รูป ผู้นำท้องถิ่น 8 คน ครู 5 คน และผู้ปกครอง 50 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส จำนวน 151 คน พระ 7 รูป ผู้นำท้องถิ่น 8 คน ครู 5 คน และผู้ปกครอง 50 คน

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวทางการพัฒนา หมายถึง การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ด้านสังคมสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำเสนอกิจกรรมหรือโครงการตามกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์

การดำเนินงานสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส หมายถึง การช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์ของผู้ด้อยโอกาสเด็กและเยาวชนที่วัดตาลเจ็ดช่อดำเนินการสงเคราะห์อยู่แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านสวัสดิการ ด้านจริยธรรม ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านสุขภาพ

บทบาทด้านการจัดสวัสดิการ หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ ที่วัดจัดให้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในวัด เช่น ด้านการรักษาพยาบาล ด้านสาธารณูปการเงินทุนเพื่อการศึกษา

บทบาทด้านจริยธรรม หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขความประพฤติของเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในวัดให้มีความประพฤติดีงาม

บทบาทด้านการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาปัญญาให้กับเด็กและเยาวชนที่พักอาศัยอยู่ในวัด

บทบาทด้านอาชีพ หมายถึง การส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานหรือมีงานทำการสร้างงาน การฝึกงาน และการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

บทบาทด้านสุขภาพอนามัย หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กมีการออกกำลังกายสม่ำเสมอ และมีการจัดเตรียมยา และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อรองรับหรือให้ความดูแลเมื่อเด็กและเยาวชนได้รับความเจ็บป่วย

ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาและอุปสรรคต่อการได้รับบริการทางการศึกษาที่เกิดจากความเสียเปรียบเนื่องจากความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมหรืออื่น ๆ เช่น เด็กยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กในพื้นที่ห่างไกล ถิ่นทุรกันดาร เด็กต่างวัฒนธรรมหรือชนกลุ่มน้อย เด็กขาดที่พึ่งพิงหรือบุคคลดูแล เด็กที่ถูกกักขังอยู่ในสถานสงเคราะห์ สถานพินิจและอื่น ๆ

สภาพปัญหาการดูแลให้ความช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ความขัดข้องที่เกิดจากการดำเนินงานดูแลให้ความช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสของวัดตาลเจ็ดช่อ

วัด หมายถึง วัดตาลเจ็ดช่อ ตั้งอยู่ที่ตำบล ตลาดกรวด อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง อาณาเขตพื้นที่จำนวน 15 ไร่ เป็นวัดราษฎร์ ซึ่งมีอุโบสถ วิหาร เจดีย์ ที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาจาก

พระมหากษัตริย์ ให้การช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์ประชาชนเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ ด้านสวัสดิการ ด้านจริยธรรม ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านสุขภาพอนามัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบการดำเนินงานดูแลให้ความช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสของวัดตาลเจ็ดยอด
2. ได้ทราบความต้องการของเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสที่พักอาศัยในวัดตาลเจ็ดยอด
3. ได้ทราบสภาพปัญหาการดูแลให้ความช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสของวัดตาลเจ็ดยอด
4. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสของวัดให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นในอนาคต และเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับวัดที่มีบริบทใกล้เคียงนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสต่อไป